

НАЦІОНАЛЬНИЙ АНТИДОПІНГОВИЙ ЦЕНТР

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ

ПОЛІТИКА

З АНТИДОПІНГОВОЇ ОСВІТИ

Редакція №1
червень 2023 року

Розроблено	Перевірено	Затверджено
О. Вихватенко	Є. Коноваленко О. Ющенко	наказ Національного антидопінгового центру від ___ червня 2023 року №

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Терміни та поняття, що використовуються у Політиці	3
3. Антидопінгова освітня програма	3
4. Впровадження освітньої програми	4
5. Оцінка освітньої програми	5
6. Роль та відповідальність, співробітництво НАДЦ у сфері антидопінгової освіти.....	6
7. Визнання освітніх програм	6

1. Загальні положення

1.1. Політика з антидопінгової освіти (далі – Політика) розроблена Національним антидопінговим центром (далі – НАДЦ) і визначає основні засади та порядок розробки та впровадження антидопінгової освітньої програми.

Антидопінгова освіта - це одна із стратегій запобігання допінгу, основною метою якої є прищепити цінності та виховати у спортсменів, допоміжного персоналу спортсменів (далі - ДПС) та інших зацікавлених осіб такі моделі поведінки, які сприятимуть попередженню навмисного та ненавмисного вживання допінгу та захищатимуть дух спорту.

1.2. Ця Політика складена на підставі Всесвітнього антидопінгового кодексу (далі – Кодекс), Міжнародного стандарту з освіти (далі – МСО), Антидопінгових правил Національного антидопінгового центру (далі АДП НАДЦ) та з урахуванням рекомендацій Всесвітнього антидопінгового агентства (далі – ВАДА) для національних антидопінгових організацій.

1.3. Відділ інформаційної та просвітницької діяльності НАДЦ відповідає за формування антидопінгової освітньої політики, створення, реалізацію та впровадження освітньої програми та проведення антидопінгових освітніх заходів.

2. Терміни та визначення

2.1. У цій Політиці терміни вживаються в такому значенні:

2.1.1. **Антидопінгова освіта** - проведення навчання з антидопінгових тем для розвитку навичок чистої спортивної поведінки та прийняття обґрунтованих рішень не на користь допінгу.

2.1.2. **Викладач** - особа, яка пройшла навчання для надання освіти і уповноважена стороною-підписантом для здійснення такої діяльності.

2.1.3. **Освітній план** - документ, що включає оцінку поточної ситуації; умови формування освітнього пулу, визначає цілі освітніх заходів, процедури контролю та оцінки ефективності антидопінгових освітніх заходів відповідно до вимог статті 4 МСО.

2.1.4. **Освітній пул** - список цільових груп, визначених у процесі оцінки антидопінгової системи.

2.1.5. **Освітня програма** - сукупність освітніх заходів, які здійснює стороною-підписантом для досягнення запланованих цілей навчання.

2.1.6. **Підвищення обізнаності** - висвітлення тем та питань, пов'язаних із чистим спортом.

2.1.7. **Запобігання** - відноситься до заходів, спрямованих на попередження вживання допінгу та порушення антидопінгових правил. Існує чотири ключові взаємопов'язані стратегії профілактики: освіта, стримування, виявлення та примусове забезпечення дотримання.

2.1.8. **Ціннісно-орієнтована освіта** - проведення заходів, які підкреслюють розвиток системи особистих цінностей та принципів. Це формує здатність учня приймати етичні рішення.

2.2. Інші терміни, які вживаються у цій Політиці, підлягають розумінню у тому значенні, яке наведено у Всесвітньому антидопінговому кодексі, Міжнародному стандарті з освіти, Законі України "Про антидопінгову діяльність у спорті".

2.3. У випадку розбіжностей у розумінні та тлумаченні термінології перевага надається визначенню відповідного терміну, що наведено у Всесвітньому антидопінговому кодексі.

3. Антидопінгова освітня програма

3.1. Відповідно до ст.18.1 Кодексу НАДЦ планує, впроваджує, контролює виконання та оцінює ефективність антидопінгової освітньої програми. Всі перераховані вище обов'язкові види діяльності НАДЦ здійснює відповідно до ст. 4, 5 та 6 МСО. НАДЦ розробляє та впроваджує антидопінгову освітню програму враховуючи культурний та спортивний контексти, а також потреби здобувачів антидопінгової освіти. Антидопінгова освітня програма НАДЦ включає наступні чотири компоненти:

- ціннісно-орієнтована освіта - діяльність, яка підкреслює розвиток особистих цінностей та принципів, формує здатність здобувача освіти приймати обґрунтовані рішення, сформовані на основі моральних та етичних переконань;
- підвищення обізнаності – діяльність, спрямована на висвітлення тем та питань, пов'язаних із чистим спортом;
- надання інформації – діяльність, спрямована на надання достовірної, актуальної інформації, пов'язаної з принципами чистого спорту;
- антидопінгова освіта – діяльність спрямована на проведення навчання з антидопінгових тем для формування обізнаності з питань боротьби з допінгом та прийняття обґрунтованих рішень.

3.2. Усі компоненти освітньої програми узгоджуються між собою, доповнюють один одного, підкріплюються вихованням цінностей чистого спорту та спрямовані на захист здоров'я спортсменів та рівних можливостей для всіх учасників спортивного середовища. НАДЦ чітко усвідомлює превентивну роль антидопінгової освіти та її потенціал для ефективної протидії допінгу в спорті.

3.3. НАДЦ розробляє щорічний освітній план за допомогою якого документує свою освітню діяльність, спрямовану на виконання завдань Антидопінгової освітньої програми упродовж конкретного періоду.

3.4. Для розробки освітнього плану НАДЦ оцінює поточну ситуацію, створює освітній пул, встановлює чіткі цілі та пов'язані з ними види діяльності, окреслює процедури контролю за виконанням програми та оцінки її ефективності.

3.5. Оцінка поточної ситуації повинна враховувати наступне:

- 3.5.1 НАДЦ описує середовище, в якому працює, включаючи спортивну систему/структуру та національний/міжнародний контекст;
- 3.5.2 НАДЦ визначає цільові групи для своєї освітньої програми, в першу чергу — це спортсмени та допоміжний персонал спортсмена;
- 3.5.3 НАДЦ визначає інші установи та організації, які мають відповідні можливості та потенціал для надання антидопінгової освіти тим чи іншим цільовим групам;
- 3.5.4 НАДЦ визначає наявні або потенційно доступні людські, фінансові та матеріальні ресурси для впровадження своєї освітньої програми;
- 3.5.5 НАДЦ описує свою поточну освітню діяльність.

3.6. З переліку цільових груп, визначених у п. 4.2.2 МСО, НАДЦ визначає цільові групи, які повинні бути включені в освітній пул. До освітнього пулу НАДЦ включає спортсменів, на яких поширюється дія АДП НАДЦ. Як мінімум це спортсмени, які входять до Реєстраційного пулу тестувань та спортсмени, що повертаються після санкцій.

3.7. Згідно зі статтею 21.2 Кодексу, відповідальність за обізнаність і дотримання всіх антидопінгових політик і правил, а також використання свого впливу на цінності й поведінку спортсмена, що сприятиме формуванню антидопінгового ставлення, лежить на допоміжному персоналі спортсмена. НАДЦ, в межах своїх можливостей, забезпечує доступ допоміжного персоналу спортсменів до інформації, необхідної для розуміння їх ролей та обов'язків у сфері боротьби з допінгом і позитивного впливу на своїх спортсменів. Відповідно до Кодексу, наступні групи розглядаються як частина цього процесу: тренери, інструктори, менеджери, агенти, персонал команди, офіційні особи, медичний/фельдшерський персонал, батьки або будь-які інші особи, які працюють зі спортсменами, лікують або асистують їм на змаганнях або під час підготовки до них.

3.8. Після визначення та встановлення пріоритетності цільових груп, а також на основі доступних людських та інших ресурсів, НАДЦ обирає ті, що будуть включені до освітнього пулу, та документує їх у своєму освітньому плані.

3.9. Освітній план містить загальні цілі освітньої програми та перелічує конкретні завдання та терміни надання освіти цільовим групам в освітньому пулі.

3.10. Освітній план також включає процедури моніторингу виконання програми, які допоможуть сформулювати звіт, оцінити її ефективність та сприятимуть постійному вдосконаленню.

4. Впровадження освітньої програми

4.1. НАДЦ включає наступні теми до своєї освітньої програми, як це зазначено у статті 18.2 Кодексу. Темі та зміст повинні бути адаптовані та пристосовані для задоволення навчальних потреб конкретної цільової групи. Інформація щодо цих тем повинна бути загальнодоступною:

- Принципи й цінності, пов'язані з чистим спортом;
- Права й обов'язки спортсменів, допоміжного персоналу спортсмена та інших груп відповідно до Кодексу;
- Принцип суворої відповідальності;
- Наслідки вживання допінгу (для фізичного та психічного здоров'я, соціальні та економічні наслідки та санкції);
- Порушення антидопінгових правил;
- Речовини та методи із Забороненого списку;
- Ризики вживання харчових добавок;
- Використання ліків та дозволи на терапевтичне використання;
- Процедури тестування, включаючи сечу, кров та біологічний паспорт спортсмена;
- Вимоги до спортсменів, включених у реєстраційний пул тестувань, інформація про місцезнаходження та використання АДАМС;
- Повідомлення інформації про вживання допінгу та інші порушення антидопінгових правил.

4.2. Спортсмени з реєстраційного пулу тестувань отримують антидопінгову освіту за темами, переліченими у статті 4.1. у повному об'ємі.

4.3. НАДЦ розробляє навчальні плани, які визначають цілі навчання для кожної цільової групи освітнього пулу. Ці навчальні цілі визначають те, що здобувач освіти повинен «усвідомлювати», «розуміти» та «бути здатним застосувати» для кожної теми. На кожному етапі свого навчання здобувач освіти повинен демонструвати набуті ним/нею компетенції та навички.

4.4. НАДЦ адаптує освітні заходи для спортсменів з особливими потребами, включених в освітній пул.

4.5. Стаття 4.4. застосовується також до неповнолітніх, яких включено в освітній пул і забезпечує, що освітні заходи розроблені відповідно до їхнього рівня сприйняття та відповідають всім чинним законодавчим вимогам.

4.6. НАДЦ визначає види освітніх заходів для досягнення цілей освітнього плану. Методи навчання можуть включати особисті зустрічі, вебінари, електронне навчання, інформаційні стенди, соціальні медіа, вебсайт тощо.

4.7. НАДЦ уповноважує викладачів (educator), які відповідатимуть за проведення антидопінгових освітніх заходів. Викладачі повинні бути компетентними в ціннісно-орієнтованій освіті та з усіх тем, викладених у статті 18.2 Кодексу та Міжнародному стандарті з освіти.

4.8. НАДЦ не виключає можливості залучення спортсменів до планування, розробки та проведення антидопінгових освітніх заходів, щоб забезпечити відповідність таких заходів рівням сприйняття різних цільових груп.

5. Оцінка освітньої програми

5.1. НАДЦ щорічно оцінює свою освітню програму. Оцінка повинна включати освітній план на наступний рік. Звіт про оцінку надається ВАДА за запитом з резюме англійською або французькою мовами.

5.2. Оцінка повинна базуватися на всій доступній інформації та даних, що стосуються конкретних цілей в освітньому плані, та визначати, наскільки ці цілі були досягнуті.

5.3. НАДЦ не виключає можливості залучення партнерів з академічної сфери або інших

дослідницьких установ, щоб отримати допомогу з оцінювання ефективності вжитих освітніх заходів та з дослідницькою метою. Заохочується використання соціологічних досліджень для отримання інформації у процесі оцінки ефективності освітньої програми також можуть бути використані.

6. Роль, відповідальність та співробітництво НАДЦ у сфері антидопінгової освіти

6.1. Відповідно до АДП НАДЦ має повноваження надавати антидопінгову освіту спортсменам і ДПС, які знаходяться під його юрисдикцією та іншим зацікавленим сторонам і співпрацювати у цій сфері з наступними установами та організаціями:

а) міжнародними федераціями для навчання спортсменів міжнародного рівня з відповідного виду спорту;

б) національними федераціями для забезпечення антидопінговою освітою спортсменів національного рівня з відповідного виду спорту;

в) органами державної влади, громадськими організаціями, фізкультурно-спортивними товариствами, спортивними клубами, впроваджуючи елементи антидопінгової освіти в шкільні та/або спортивні клубні програми для дітей і молоді, що сприятиме інтеграції ціннісно-орієнтованої освіти в існуючу систему освіти і спорту;

г) Національним олімпійським комітетом, Спортивним комітетом та Комітетом спорту інвалідів, в рамках підготовки національних збірних команд до участі у великих спортивних заходах (МЕО);

д) профільними закладами вищої освіти, надаючи свою підтримку в розробці відповідних елементів навчальної програми для майбутніх вчителів, тренерів та інших фахівців сфери фізичної культури та спорту та для курсів підвищення кваліфікації тренерів.

7.3. Відповідно до статті 20.3.13 Кодексу, міжнародні федерації зобов'язують національні федерації проводити антидопінгове навчання в координації з НАДЦ. У таких випадках НФ залучаються як ключові партнери з впровадження антидопінгової освіти.

7.4. НАДЦ координує свої зусилля в області навчання з іншими зацікавленими сторонами для мінімізації дублювання та досягнення максимальної ефективності своєї освітньої програми. Зокрема:

а) НАДЦ консультується з іншими зацікавленими сторонами при плануванні своєї освітньої діяльності;

б) якщо це можливо, то НАДЦ заздалегідь узгоджує роль та обов'язки інших зацікавлених сторін, коли проводить навчання під час конкретних спортивних заходів;

в) з метою координації освітньої діяльності НАДЦ надає доступ до свого освітнього плану або його короткого змісту іншим зацікавленим сторонам за запитом.

7. Визнання освітніх програм

7.1. НАДЦ визнає освітні програми інших зацікавлених сторін і завершення таких програм цільовими групами зі свого освітнього пулу за умови, що програма була розроблена відповідно до статті 4.1. Такий підхід полегшує навантаження на спортсменів та допоміжний персонал спортсменів та мінімізує дублювання у ході надання антидопінгової освіти. Це допомагає НАДЦ ефективно розставити пріоритети та зосередити свої зусилля на недостатньо охоплених цільових групах.